

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON ház Kunz házában
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentések levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt — kr.

Hirdetési ár:
Ottasáhos petitors egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilvánt. 4 hasábos petitorsért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglal
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Szerda Julius 15.

136. szám.

A magyar parlament.

Innen a távolból a budapesti parlamentet úgy törekszünk magunk előtt világitásba helyezni, amint azt a közvetlenség hatásának hiányában magunk elé képzeljük, a hírlapok olvasása közben.

Hát bizonyos, hogy a p e c s o v i c s ezim feltalálása óta a gyanúsítás szerlelt szétterjedt Magyarországon.

Az 1848/49-ki küzdelmek dicső korszakában nem a hazafiatlanság, hanem a h a z a á r u l á s vádját törekedtek egyes hírlapok az egyénekre alkalmazni, ami azután a szerencsétlen emlékü Bach-korszak alatt, de tovább is, parlamenti életünk megkezdéseig állandóan fentartotta magát.

Deák Ferencz határozottan azzal volt vádolva, hogy kiegyezési munkája a hazaárulás netovábbja és csak holta után hozták meg neki az elismerés ama dicsőségét, hogy üzenetlenebb fia nem volt a hazának ő nála.

De azért a hazaárulás vádja a szélsőbal emberei közt továbbra is alkalmazásban maradt, és mindenki, aki nem tartotta az ő elveiket a legboldogítottabbnak, hazaáruló volt.

Ez a szó nem hangzott ugyan fel legújabbban, de épen a vármegyék közigazgatása államaitásának tárgyalásakor felhangzott a vád, hogy a mi történik, Bécsnek érdekében történik Magyarország parlamentjében a többség Bécsnek akar szolgálatot tenni akkor, amikor a közigazgatást államosítja.

Az ebből kifejtett duhajkodás a szélsőbal rovására megyen.

A magyar közélet ismert alakjai még eddig nem szolgáltak reá arra, hogy nyomorult érdekhajhászattal vádoltassanak.

Hiszen haladásunk legmélyebb gyökerei abban rejlenek, hogy a kormány vezérférfiai üzenetlen hazafiasággal küz-

denek mindazért, ami jobblétünk fejlesztését biztosítja.

Ugron Gábor, a székely elmondhatja magáról és a székelységről, hogy nem hiva a kinevezett tisztviselők által vezetett állami közigazgatásnak, hiszen olyan hosszú ideig vezették a székelyszékek ügyeit a nép által választott tisztviselők, hogy ők rajonghatnak ezért; de az állami erő nem a rajongásban rejlik.

A lángoló hazaszeretet egymagában nem elegendő egy állam kormányzására; oda több is kell; szükséges a tanulmány is, a tapasztalat is a józan felfogás alapján.

Ezért, amikor a mi parlamentünkben látjuk kitörni azt a szerencsétlen duhajkodást, mely nem a kormány tárgyalásában, hanem az éktelen rivalgásban s korecsmái legénykedésben nyilvánul, komoran tekintünk a jövő elé.

A honatyák példája ragadós lehet.

És hogyha a parlamentben történik a botrány, olyan parlamentben, melyre a világ szeméi vannak függesztve, mikép kell megítélni a megyei közgyűléseket, melyek nincsenek a világ szeméi előtt! És hogyha a parlamentben, hol az ország színe-virága kell, hogy összegyűljön, ilyen botrányok fejlődhetnek, mi történhetik a megyék, városok közgyűlésében, mely közelebb áll a néphez, az előző!

De hát mi kijelentjük isten és világ előtt, hogy a parlamenti botrányok a vármegyék, városok gyűléseiben még hálás talajra nem találtak, itt még nem fogamoztak; az a nép, mely ide küldi választottjait, sokkal hazafiasabb, hogysem a parlament példáját követné; alig van eset, hogy a vármegyék, városok közgyűléseiben a rend megzavartatnék, s így méltán elítéljük mindazt, ami a hazafiaság czége alatt duhajkodás alakjában történik a parlamentben.

Jobban szeretjük hazánkat, hogy sem gyöngeségünket akainók mutogatni a világ előtt.

Országgyűlés.

Jul. 14.

Az obstrukció teljes erejében megindult. Ma a szélsőbal három névszerinti szavazást rendezett s ezzel három órát elrabolt az ország idejéből. A szabadelvűpárt türelemmel fogadta a szélsőbal eljárását s azzal tüntetett, hogy a tegnap benyújtott három határozati javaslatot, a melyre ma a névszerinti szavazások történtek, óriási szavazattöbbséggel vetette el. Így aztán délután egy óra felé kezdett vette a közigazgatási törvényjavaslat részletei tárgyalása. Azonban már a törvényjavaslat címéhez tizenkét székibeli képviselő iratkozott föl szövegre. P r ó n a y báro beszélt több mint egy órán át a törvényjavaslat címénél s végül egy új határozati javaslatot terjesztett be. Holnap folytatják a cím fölötti „vitát”. — Az ülés végén Wekerle Sándor pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be az 1890-ki közügyi költségekhez Magyarország által pótlólag fizetendő összegről.

Külföld.

A német császár angol orosz ági látogatása a Moszkvában haragos nyugtalanságot keltett. A kormánykörök közel álló Moszk. Vjedom, e tárgyról éles hangu ve éreztetik közöl, amely azt következteti, hogy Németország Angliát ennek a jóhadja kedvéért szeretné belevonni a hármasszövetségbe, mert ha az angol hajóraj megvédné az orosz tengerpartot, Németország nem lenne kénytelen egy hadtestet az Alpe-szekbe küldeni. De az által, hogy Anglia az északi-tenger partot megvédi Németország egy második hadtestet is megtakarít, mely körülmény arra készteti, hogy nagyobb haderővel támadhat Oroszország ellen. A cikk végül kifejti, hogy az angol kormány kész volna a hármasszövetséghez csatlakozni, de fél a közvéleménytől.

Merénylet Carnot ellen. Párisból jelentik: Az Avenue de la République megnyitásánál, midőn Carnot köztársasági elnök kocsija egy 2-300 fonyi csoport mellett elhaladt, egy ember keresztülhatolt a katoná-

A butorzat, ezek a szekrények telve finom fehérneművel, kötelezvényekkel értékpa-irokka, hogy legyen az majdan mind ez az általa egy gyűlött leánykád?

Ha urnője lehunnya szeméit, neki majd ismét föl fog kelleni ülni a Toulousba vivó vonatra, elfogadva hosszas szolgálataiért azt az összeget a mit majd az örökösök neki dobní fognak. Ezért vesztegette volna el éveit ennek az öreg félkegyelmű asszonynak az ápolásában, bevezetésében — ah persze!

A cseléd mind jobban hatalmába vette tehetetlen urnőjét, most már intriguált is a jövőndő örökösök ellen, sokszor nem bocsátotta be őket, ha agg rokonukhoz jöttek látogatóba, leveleiket eliskasztotta, aztán Sarailhes asszonyt ingerelte ellenük, hálatlanoknak mondva őket, hogy mitsem törődnek a be teggel.

Ékkor már egy asztalnál is étkeztek mint jó barátok és Hermin szabadon rendelkezett a pénzben. De ő, elvakulva a reménylett nagy örökség álmától, sohasem lopott, megvetve jóvedelmének ilyen krajczárokat általi szaporodását.

Mikor a „keresztgyermek“ nőt, a legfő gondját ennek férjhez adása s így jószerevelli eltávolítása képezte, mindenféle házassági ügynökkel, parti-csinálókkal lépett összeköttetésbe, levelezésbe és sikerült is neki a leány számára egy férjet fogni. Egy hajóskapitány volt az, a ki megelégedett 40,000 frank hozományával és az esküvő után rögtön Ausztrália felé vitorlázott fiatal feleségével. Sarailhes asszonynak észbe sem jutott e házasság ellen kifogásokat tenni, úgy megszokta már cselédje akaratainak engedelmeskedni. A leányka, a ki esküvője előtt jött ki jóformán a zárdából, azt sem tudta mi történik vele s mint légy a pókhálóba, ment belé az egész dologba. A nászalkoma után Hermin még a vonathoz is ki kísérté az ifjú párt s könnybűlten lélezett fel, midőn a vonat továbbment velök.

ság sorfalán, revolvert rántott ki zsebéből és a levegőbe lött. A rendőrök nyomban letartóztatták és a legközelebbi rendőrállomásra kísérték az illetőt, ki folyton azt kiabálta: „Mégmutatom, hogy nincs lerombolható Bastille!” — Valószínűleg megháborodott elméjű ember az a legújabb francia merénylő is.

Ferdinand főjedelelem elismerése. Bécsben jól értesült körökben az a hír kering, hogy a szultán Ferdinánd herceget elismerte Bulgária fejedelmének. Habár ezt csak abból következtetik, hogy a szultán a minap több bolgár előkelő tisztviselőt fogadott kihalgatásou, mindamellett sokan egészen komolynak tartják a dolgot.

Jobb idők a gazdákra.

E czim alatt az Egyesült Államok földmívelésügyi miniszteriumának legutóbbi jelentésében egy érdekes kis cikk közöltetik, melyet kivonatban jónak látunk olvasóinkkal megismertetni.

„Mindenképp a farmok rendkívüli felvirágozása mellett szól. Pseudo-statisztikusok gyakran törték a fejüket, hogy az áraknak végleges hanyatló irányzatát, valamint a mezőgazdaság jólétezésének fokozatos csökkenését bebizonyítsák. Mások viszont a kétségbeeső osztályok vizsgára megkísérelték a tényeket elferdíteni s a jövőt rózsás színben festeni, miutha már a mezőgazdasági termelőképesség végvárához jutottunk volna s a megkészsereződött lakosságnak a túlmagas árak mellett éhen kellene vesnie.

Tény az, hogy a tengeri és zab-árak Amerika nyugati részben ma 100% kal magasabbak, mint 12 hónappal ezelőtt, a buza és a hus is jóval drágábbak s valamennyi gazdasági produktum, ugyancsak a birtoklárak maguk is emelkedőben vannak. A természet és az idő hozták létre a jótékony fordulatot. Egy rossz termés első sorban megritkította a tengeri és zabkészleteket s megszüntette ama fölösleget, mely az árakat a termelési költségnél is alacsonyabb színvonalra süllyesztette. Eppogy hatott két rossz világtermés a buzára; minthogy pedig most az összes idegen államok rossz termést várnak. Amerika pedig kitűnő buzatermesre számít: valószínű, hogy fenmaradnak a magas árak és Amerika az ő jelentékeny fölösleg mellett, szép összeget fog keresni.

Azonkívül a husárak is észrevehetően emelkedtek, mert pl. a chicagói nagy piacon a

Játéka majdnem nyerve volt. Most már nagyot változtatott a renden, a háztartásban. Lassanként vidéki rokonai mind feljötték a batignollesi házba; előbb csak nővére, utóbb apja, aztán két kamasz unokafivére, s végül egész atyafisága. A lakás egészen felvette az utzáli korecsnák jellegét, Hermin egész nap főzött s az asztal reggeltől estig terítve maradt. Az atyafiak ettek, ittak, híztek és a mindinkább gömbölyödő Hermin egyre biztatta őket, hogy még uribb dolog lesz itt, csak csukja le már egyszer szeméit a vén asszony, azon közben kegyetlen szigorúsággal vizsgálta urnőjének a paralysis előhaladását. Jobban megfigyelte az emlékezet fogyatkozását, a nyelv akadózását a tagok merevedését, mint egy orvos. Ráfelül zaklatta, kinozta és egyre végredeletét kérte tőle, melyet az agg urnő még évekkkel ezelőtt rokonai javára csinált, melyet egy ízben Herminnek megmutatott volt. Végre is Sarailhes asszony engedett. Hermin vágyai netovábbját elérve, most már kezdte érezni, mennyire terhére van a tehetetlen beteg. Rokonaival átzipelte a likás egy félrebb eső szobájába, mely nagyon homályos volt és nedves is kissé.

Itt senkisé nem törődött vele többé, egész nap se nyitották rá ajtót. A szegény asszony gyakran keservesen jajgatott s tiszta percekben szivettépő hangon hívta „keresztgyermekét.”

Senki sem hallgatott rá. Hermin urnője régi hálósobájában, a mennyezetes ágyon hortyogott s álmaiban is azzal foglalkozott, hogy szabaduljon meg a nyomorék betegétől, ki életét megkeseríti.

Talán meg is gyilkolta volna már durva rokonai segítségével, ha a jótékony végzet segélyére nem jön s meg nem menti a gyilkosság iszonyatos vétkétől.

A szegény, beteg urnőt egy reggel szobája padlóján találták meg, arcczal a padlóra borulva — holtan...

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

EGY MINTA-CSELED.

— René Maizeroy beszéde. —

Botissac Hermin azonnal megtetszett Sarailhes asszonynak, a mint magát nála bemutatta. Egyszerű volt perkál ruhájában, a babos kendővel simára fésült fején. Karján kis kosár volt, lábain nagy, szeges falusi czipők, melyeken még rajta volt az a vörös föld, a melyben a szó lötöke terem. Beszéde durva, darabos volt, telve tájszóvalakkal, a mi az urnőt arra a vidékre emlékeztette, hol tul volt huszadik évén, megiehetősen elhervadvá, arca tele volt sűrű szempölvel, melyek úgy néztek ki, mint elszórt, barna kenyérmorzszák.

Mialatt Sarailhes asszony betegálmányán elnyulva olvasta a falusi pap ajánló levelét, melyet a leány magával hozott s helyeslőleg bólintott fejével dicsérő mondásnál, addig a cselédnek ajánkozó leány vizsga szeméit firkészeve jártatta körül a szobában, apróra véve a butorokat, taragott szekrényeket, képeket ezekből akarva levonni a következtetéseket leendő urnője vagyoni állapotát illetőleg s azt, hogy mennyi nyeresége lehet ebből a szolgálatból.

— Tehát jól van, leányom, szólít végre az urnő, összehajtogatva az ajánló-levelt — a mit rólad ir a plébános ur mind annyira kedvezo, hogy azonnal felveszlek szolgálatomba.

A pap, a ki azt írja Herminről, hogy szorgalmas, a valóságot írta. A leány annyit dolgozott, mint négy másik.

A férfakra nem kacsingatott s úgy takarékoskodott a pénzzel mint ha sajátjából adta volna ki. Urnőjét oly gondosan ápolta, hogy kitett a legodaadóbb irgalmas nővéren. A nélkül, hogy unalmának legesekélyebb jelet

is adta volna, órahosszáig is elhallgatta beteg agg urnője véget nem érő családi történeteit. A lakás tiszta volt keze alatt, mint egy zárda s Sarailhes asszony tökéletesen megbizva Herminben, semmibe sem avatkozott többé, a cseléd tett, vett saját belátása szerint.

Az urnő egész nap az ablak mellé tolt támlányban szunyókált, elmerengve, málázgatva, csak olykor riadva fel, ha ezen a csendes batignollesi utozán, a mi ugy hasonlított egy kisvárosi utzához egy-egy kocsi robogott végig.

A beteg most sokkal jobban étkezett mint azelőtt. Hermin délvideki étkeket főzött neki, a melyek készitési módját csupán az ő szülőföldjén ismerik, s melyeket régen ten oly gyakran evett még otthon az urnő.

A ravasz cseléd kedveskedései közt előre sejtette, hogy a gyenge, beteges asz szonyt nemsokára egészen hatalmába keritendí s hogy ő lesz a tulajdonképeni urnő Sarailhes asszony az öregség gyengeségénél fogva nagyon bizalmaskodó s lett cselédjévei szemben elmondott neki egyet mást, aztán főkjait, régi levelezéseit rejtő szekrényeket tárva nyitva hagyott előtte, melyeket összeszedve, Hermin csakhamar megtudta urnője egész életörténetét. Megtudta hogy férje miután egy pénzügyi művelten nagyon kompromittálta magát, öngyilkos lett, hogy Sarailhes asszonynak szeretője volt, a ki imádott s ennek a viszonyoknak a gyümölese az a kis leányka, a ki „keresztgyermek“ czim alatt minden vasárnap rendszer látogatója volt a batignollesi csendes háznak.

Ez a gyermek volt a legnagyobb gát Hermin terveiben. Hogy lehessen ezt a gyermeket a beteg, majdan a haldokló ágyától eltávolítani, hogy lehessen meggátolai hogy ne ennek a javára tegye meg végső intézkedéseit?

marha ára mult év április végén 225-46, ez évben pedig ugyanazon időszakban 3-65 dollár közt váltakozott, a mi átlag 30%-nyi áremelkedésnek felel meg. Ennek oka egyrészt az, hogy a zord tél következtében az állomány meglehetősen csökkent, továbbá a jelentékeny export s végül az, hogy számos farmer a téli tartást, mint nem jövedelmező gazdasági ágat, feladta.

Azelőtt tultermelés létezett; erre meg jött a természetes gyógyászati az olesórák. Ma azonban hivatalos tudósításunk csak reményteljes adatokat tartalmaz. — Egy régi, tapasztalt észlelő éppen most a következőket írja:

„A gazdák kilátásai bizonyára keszvetők és az általános helyzet az elmúlt évekhez hasonlítva több mint biztató. Azt írja továbbá, hogy Illinoisban a kék füvel benőtt legelők felszántatnak s azokat kukoricával vetik be. A földkereslet pedig nap-nap után növekszik. Az a régi szabály, hogy a föld birtokos a termés $\frac{2}{3}$ -ét, a bérlő $\frac{1}{3}$ -ét kapja, kezd kimenni a divatból, mivel szivesen bérelnek manapság — felbő. Néha a földbirtokosok a féltérmelesen kívül még in natura készpénzt is kapnak, rendszeren 1 dollárt acerenként. Sőt egy esetben a féltérmelesen tul 350 dollárt kínáltak acerenként egy 1000 acres farmért. (A mi értékünkre átszámítva, ez körülbelül 7 forint magyar holdankint — a féltérmelesen kívül, ez pedig oly bőségszeg, melyre nálunk még eddig alig volt példa).

Mezőgazdasági statisztikusok a jövai földbirtokok értékelkedését 3 dollárra becsülik acerenként s általános a meggyőződés, hogy még ezen árak mellett is jövedelmező befektetést képeznek a farmok.

Minden adatok és nyilatkozatok a hivatalos és pedig a miniszterium által kiadott jelentésben foglaltaknak s ezért egészen más figyelmet érdemelnek, mintha valamely hírlapi cikkben jelentek volna meg. Nagy fontossággal bírnak azok az európai gazdáknak néve is, mert ha Amerikában a föld, a marha és gabona oly drágán fizetettik, ez utóbbi kettő nem szállítható oly olcsón Európába s így nem gyakorolhat nyomasztó versenyt az európai termékeknek. Hosszu időn keresztül féltünk az amerikaiak, hanem az európai gazdák is jobb időknek néznek elébe.

M. F.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak. — Az ígató kancó hivatal és az irattár a felelősek felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 órá között; vasárnapokon és ünneppanokon d. e. 10-11 órá között.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6 óráig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünneppanokon d. u. 6 órákor a „Margit fűrdő“ nagytérmenben.

Júli 19. d. e. Ipartestület alakuló közgyűlése.

Az örökségükből kitudott rokonok pört akasztottak Hermin nyakába, de elvesztették azt. Most úgy ültözik, mint egy jómódu polgárnő, igyekszik válogatott nyelven beszélni, minden jótékonyági együletnek tagja s városnegyedében ő minden emberbarát eszme zászlóvivője. A közeli plébániák papjai bizonyára testületileg fognak temetésénél celebrálni, ki fognak vonulni a növegyetek, árvaházak is zászlóik alatt, sőt talán még nekrológot is írnak róla a város-nevű újdondásai.

Hiszen olyan kevédség ma a tisztességes asszony.

A hős.

— Rajz. —

Eröss Baadit ösmerte mindenki a mi vidékünkön. Különösen a városban volt nagy renommeja. A jellem, becsület s a lovagiaság megtestesült alakja. Valóban még a legkorábbi is hatalmas volt. Nagy, kobakos feje, merész, büszke tekintetű szemei, bozontos, vöröses bajusza, kiborotvált császárszakáll, széles, husos ajkai, vastag izmos nyak, széles vállai, hatalmasan kidomborodó mellkasa és olyan robustus karjai és lábszárai, hogy csak úgy dobant a hely, ahová lépett s recsegett, ropogott, a hová ütött. És ütött jobbra, balra. No nem úgy, mint a hentes, hanem finoman, distingváltan — karddal. Már t. i. ahogy characteres, lovagias emberhez illő. . . . Elég volt egy tekintet, mely fölhaborította nemes jellemét s ő megsértett becsületének vérrrel szerzett elégtétel! Nála becsületbevető dolog volt még az is, ha valaki azt a nyakkendőt vette meg, melyet ő szemelt ki magának: „hja! a becsület kényes portéka — mondogatta gyakran — vigyáznunk kell rá, mint a bakamandli rézpitykéjére, különben még egy gyatra légy is bemooskolja.“ És hogy vívott! Nem lehet azt leírni. Tény, hogy egyszer egy vívómestert erőszakolt — megsértett becsülete miatt — párbajra, — és levágta mind a két fülét!

De imponált is kegyetlenül. Az aranyos

— Gáspár Imre urtól ma délben a következő sorokat kaptuk: „T. Szerkesztőség! Teljes tisztelettel kérem e soraim fölvetelére: Mai napon a „Debreczeni Hírlap“ szerkesztéséről visszaléptem. Debreczen 1891. jul. 16. Tisztelettel Gáspár Imre.

— A kereskedelmi és iparbank palotája építésével gyorsan haladnak a vállalkozók. Rövid idő múlva az egész nagy épülettömb területén elérlik a falak az emeletnyi magasságot. A mi nem is csoda, mikor 60 köbméter rakja a falakat, 80 napzámot segít nekik a téglák és mészhabarcs hordással; a földmunkákkal 20 munkás van elfoglalva. Ez idáig félmillió téglát raktak be. Összesen mintegy három millió téglára van szükség az építkezésnél.

— A zóna saporítása. A zónarendszer nagy haszna mellett tudvalevőleg szembeszökő aránytalanságok is mutatkoznak. Így a Budapesttől 247 kilométernyire eső Nagyváradra ugyanannyi a viteldij, mint a 731 kilométer nyire levő Brassóba. Ugyanezek az aránytalanságok a többi végállomásoknál is megvannak. Mint a B. Hírlap értesül Baross kereskedelmi miniszter e visszárs helyzetet megszüntetni kívánja s még h á r o m vonalszakasszal akarja a tizenégy zónát kiegészíteni A Brassóba s vele körülbelül egy távolságra utazók e 17. zónát fizetnek. A viteldij emelkedése a 15. 16. és 17. zónában az alapdíjnak megfelelő lesz.

— Lászy Vilmos meghalt. A magyar színeszetnek egy érdemes tagja hunyta le örökre szeméit. Lászy Vilmos, a ki hosszú éveken át a vidék egyik legjelesebb színigazgatója volt, s mint komikus is a legkedveltebb színészek közé tartozott, — meghalt. Lászy Vilmos egy tizenéves leányt, a debr. színházban is társigazgatója volt, s ugyanakkor a közönségnek kedvelt komikusa. Aradon, Kassán, Miskolcon, Szatmáron sat. jól ösmerték s szerették Lászyt, s Debreczenben is sok barátot szerzett magának szeretetreméltó modorával s derék, becsületes jellemével. Nehány év előtt azonban szélhűdés érte a derék embert s ez idő óta visszavonulva kellett eltöltenie napjait. Egy károszékben ülve olvaogatott szüntelenül, s kedves neje, a mi nagyrabecsült művésznőnk Lászy népölművésze is, a mi sikerrel adtak elő a budai arénában Ez a siker nagy örömet okozott a keservek között élő művészeknek. Lászy különben régebben nagyon sok színművet fordított a magyar színpad számára. — A halál Budapestben érte, ahol neje az időszert a Krecsányi társulatánál működött. Az érdemes férfi halálát a magyar színészet mindentel meggyászolja. A kiadott családi gyászjelentés következő.

Özv. Lászy Vilmosné szül. Kövesy Etelka és gyermekei: Győző, Dezső és Vilma mély fájdalommal jelentik a forrón szeretett férjnek, illetőleg atyának Lászy Vilmos nyugalmat

ifjúság egy körülrajongta, mint szomjusága idején a csorda a tanyai kutat. Utánozták szavajárását, nehézkes, lomha lépteit, ruházata, sőt ha náthás volt, titokban sok direkt meghűtötte magát, — hogy ő is vele prűszszentsen!

A hölgyvilág is vetekedett kegyéért. A kit Eröss Bandi mellőzött, az nem is számított, a kivel táncolt, vagy a kit kaza kisért, az egyszerre oly irigylett lett, hogy azonnal — pletykálni kezdtek róla. Képzhetni! . . .

Kegutóbb is csinált, oly bravurt, hogy még ma is beszélnek róla. Egy magába zárkózott fiatal orvossal ült együtt a sörészarnokban s többek azt kérdék tőle:

— Hát édes doktorkám, miért nem jött az egész télen bába, miért nem hozta feleségét közeink soha?

Igen egyszerű okból, felel az orvos jámboran, mert unom a bálakat szörnyen, ostoba ugrálás, czéltalan fecsegés az egész, mig otthon . . .

— Hogyan? Ön ugrálnak, fecsegésnek nevezi a mi báljainkat is? Uram ön feleli hogy én két bál élén álltam az idén is mint elnök, ön, ön vakmerő . . .

— Csak öszinte, — mondá az orvos nevetve.

— Hm, még gunyolódik, vigyázzon!

— Miért? — Semmi szavam önhöz, gyáva gyerek! És nagy garral otthagya a bámuló orvost. Sugás-bukás, lamentálás, az orvos hecz-czelése, stb., stb. Eröss Bandit kihívta. Hisz csak erre volt éhes a társaság. Párbaj az orvos nehézs, veszélyes sebe, szóval egy újabb bizonyítéka a karakternek!

Es a hős, a jellem, a becsület lovagja élvezte emberül a diadalt.

Most következett aztán a grand muri a legújabb hőstét megünneplésére. Ittak, tősztoztak s dicőitették a „hőst“ hozzá méltóan. Denique berugtak valamennyien ozudarul. Ugy hajnál felé aztán szétoszlottak a „haza reményei“, a „hős“ pedig hatalmas,

zött színigazgatónak, folyó hó 13-án 1 1/2 órákor, hosszas szeavedés után, életének 53-ik, boldog házasságának 30-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült temetői f. évi július hó 15-én délután 3 órákor fognak a gyászszázház: I. ker. Görög-utca 12. szám alatt, a róm kath. hitvallás szerzetárai szerint beszenteltetni és a német-vidégyi temetőben örök nyugalomra tétetni. Budapest, 1891. július 13. Béke lengjen hawaii fölött!

— Az ártézi kut furását talán-tán nem sokára folytatni fogja Zsigmondy. A tornyos bódét azért bővítették ki, hogy oda egy kazánt állítsanak be. Tűzálló téglából most állítják össze a kazán falazatát.

— Dalestélyt rendez a jövő kedden, 21-dikén a városi dalegyet a nagyerdei vendéglőben, — saját pénztára javára. A dalestélyen mindenkit szivesen látnak.

— Kiirtott család. Az utóbbi időben a fővárosban történt családi tragédiák nagy száma tegnap egy újjal szaporodott. Egy fiatal ember kifaradt az étellel való küzdelemben és tegnap viradó éjjel agyonlőtte ifju szép nejét, egyetlen 3 éves leánygyermekét, végül önmagát. Földes Samunak hívják a szerencsétlent, aki ügynök volt a gabonafőzsdén, de csak a legutóbbi időben. Azelőtt egy előkelő budapesti czég 1800 forinttal fizetett könyvvezetője volt, mint ilyen, a nyugodt élethez szokott, míg a tőzsde izgalmas zajában, sikertelen küzdelemben fejét vesztette, s amikor megtakarított pénze is elfogyott, adósságokba keveredett, hitellezői zaklatták, — nem tudott más megoldást találni, mint hogy családját és önmagát így mentse meg a földi nyomortól. Hétfőn, mint rendszeren, ott hon töltötte az estét családja körében. Egy Langenfeld Ede nevű rokona volt nála, aki este 11 órákor távozott. A család ezután az utcára néző hálószobában nyugalomra tért. Tegnap reggel 7 órákor a náruk lakó és a kis leány mellett alkalmazott Juszt Paula, Rácz Róza cseléd rendes szokás szerint be akartak menni a hálószobába, hogy kihozzák a takarítani való ruhákat. De a leányok legnagyobb meglepetésükre zárva találták az ajtót. Mikor az ismételt kopogtatásra sem nyit meg, a leányok rosszat sejte leszaladtak a házasterhez, aki a ház előtt állomásozó rendőrt hívta föl az emeletre. A rendőr is hasztalan zörgött, lakatot hivatott s felőrtette az ajtót. Az első, ami szembeötlött, a Földes holtteste volt, amely a szoba padlóján vértócsában feküdt a nagy álló tükrök előtt. Kezében görcsösen tartott egy buldog revolvert Az asszony az egyik nagy ágyban, s a leányka a gyermekágyban feküdt szintén vérbefagyva. Az anyának és a leánykának bal halantékán látszott egy-egy sebhegy. A helyzet, amelyben találták őket, arra mutat, hogy mindkettőt álmlában érte a gyilkosgyőly. S így valószínű, hogy nem közös akarral haltak meg. Földes később löhette meg magát. Valószínűleg megvárta, míg áldozatai végsőt lehelnek. A rendőrség zár alá helyezte a lakást, amelyben semmiféle levelet vagy iratot nem találtak.

— A telefon lassan bár, de folytonosan terjed városunkban és a vidéken. — Most Berger, Rösler és Horváth urak újonnan épült téglagyárunkba vezettetnek telefont Publig Ernő által; hasonlóképen telefont építettek

Berger és Rösler a Boschetti-féle cserép és burkolati téglagyárunkba is. Mindkét telefon vonal magán használatra készült. A Dégenfeld Gusztáv gróf székegyházi pusztáján is a bérlő már régebben 10 kilométer hosszú telefont építtetett a majorkok között.

— Időjárásunk néhány nap óta hűvösre fordult. Reggel, este felső kábát is el kell; júliusban megértük azt a ritkaságot, hogy egészen kellemesen érezzük magunkat. Sem aszfalt olvasztó forróság, sem tüdőrontó por nem kineznek bennünket, a kik arra vagyunk kárthatva, hogy nem zónázhatunk a szép Szepességre. — A meteorológiai megfigyelések szerint jövőre északkeleti szelek mellett többnyire felhős, részben esős és hűvös idő várható, később fagyó felhőzet és hőemelkedés valószínű.

— A városok konferenciájára Temesvárté. Székesfehérvár város tanácsa ma értesítette Temesvár város tanácsát, hogy elvben osztja ugyan azokat az indokokat, melyek a városok konferenciájának magartatása mellett hozottak, de azt hiszi, hogy azt csak akkor kellene megtartani, — még pedig a fővárosban — mikor a kormány már kidolgozta a törvényjavaslatot a városok önkormányzatának rendezésére nézve.

— Huszárok löversenye. A 15. Pálffy huszárezred tisztikara mint értesítünk, július 20-dikán, hétfőn löversenyt rendez a Nyulás melletti gyepen.

— A kistemplom torony órája hetek óta nem mutatja az időt. — Igaz hogy reparálják az óra szerkezetét, de ebből nem következik, hogy a vállalkozó lakatos csiga lassúsággal állítsa helyre a megromlott kereküket. — A legelőnebb forgalom helyen áll ez a torony óra, épen ezért tessék jobban sietni a javításával.

— A VII. hadtest parancsnoka Debreczenben Waldstätten János báró tábornagya és hadtest parancsnok tegnap este a gyorsvonattal Debreczenbe érkezett, hogy szemléltartson az itt állomásozó közös hadseregbeli katonaság fölött. A tábornagya a Bikában lévő szállására a város ötös fogatán hajtatott, melyet Vértesi István fűgyező polgármesteri helyettes szives kézséggel bocsátott a magasrangú katonasízt rendelkezésére. A hadtest parancsnok ma délelőtt a 15. huszárezrednek városunkban összpontosított száradait szemlélte meg a sám-on alatti dombok között. Holnap d. e. ugyanott a 39. ezred legénységének gyakorlatait szemléli meg. — A hadtest parancsnok ma délben együtt ebédelt a tisztikkal. Délután pedig tiszteletére katona zene lesz a nagyerdőn.

— Javítások és átalakítások a színháznál. A helyügymintster ma érkezett leirátában jóváhagyta a július 1-én tartott rendkívüli városi közgyűlésnek a színháznál eszközöndő többféle javításokra és átalakításokra vonatkozó határozatát. Ezek pedig a következők: a színpadnak megújítása 1871 frt. erejéig; a tűzveszélyes görögütűnek villamvilágítással helyettesítése; a viztartó kádaknak, medencéknek vízzel való ellátása végett nyoloz löerejű két hengeres Ottó féle gázmotornak 3200 frt értékben beszerzése, a közgyűlési határozatban említett kikötéssel; a nagy csillárnak érczuhallal megerősítése és Rumkorf féle villamgyújtóval ellátása 300 frt. erejéig; a föllepőnekné, ablakoknak kijavítása 477 frt; ;

— Miben? Vén szamá, hát amiben máskor. Jöjjön segítsen, hazára le a bakkancaimat. Holnapra úgy ragyogjanak azok mint az a csillag ott ni! látja vén álomszuzi?

— Az öreg engedelmessékedik s mikor dolgát elvégezte, megállott a „hős“ előtt szerényen, alázatosan.

— Ifju uram, kezdi remegő hangon bocsássá meg, hogy oly vakmerő vagyok, de husz éve eszem már a kenyereket, hát azt hiszem, lehet nekem is egy pár szavam. Csak azt akarom mondani, sokat, nagyon sokat sir mostanában az én áldott, jó asszonyom, beteg is, gyenge is. Az ifju ur keseríti. Térjen jobb utra. Hiszen . . .

A hős felpattant, mint a nyil. Hatalmas karjaival derekon kapta az öreg embert s úgy dobta ki az ajtón, sőt ráadásul rugott rajta egyet, miközben azt mondá:

— Ne: ez a tied, fogadtalan prókátor-nak ez a fizetése. Vén barom. Hej volná! csak párbajképes, hogy vagdálnálak ezer darabra! Az öreg pedig oszondesen felszedelőzködött, megtagogatta fájó tagjait s kinosan nyögte:

— Micsoda vadállat. Milyen pocsek ember! Uram, teremtöm, tértisd jobb utra.

Eröss Bandi pár pillanat múlva, mintha mi se történt volna elaludt. A hős, a characteres, lovagias férfi, a jellem s becsület megtestesült alakja . . .

Vajjon miről álmodott? Talán valami jellemes, becsületes tettről?

Nem hiszem. Hiszen neki — szegény nyomorultnak — fogalma sincs arról . . .

De hát azért ő jellemes, becsületes ember. Az aranyos ifjúság irigylett alakja, a hölgyvilág kedvece . . .

Hja! mert a fő: a jellem és becsület! . . . Még a veréb is ezt csiripeli már a ház-tón . . .

Csak az a szegény, öreg asszony sir keservesen. Az ő — jellemes, characteres fia miatt . . .

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

— Miben lehetek szolgálatjára?

Dr. Várnai Ferencz.

a vast beszer frt a pénztá kereté megbiz a min badság seket, kezdet

ker. N szepter Az int azok a gári is osztály nyertel iparisk pezik, e algebra segédel kívánt, kello E tanulól azok, k zett isk és lega van, to ketkel hogy a választ gyakor havi ny inteztet között van u. szeti. A beir frt. Bő gatóság

dörfoka des éle lett kö „Az idő ipari m azon ö p ed i l a m i igénybe

Concordo verseny e talál maséből kat állit rágokat függöny táru f női feje hatóság ily jele ni. A tetszik mondja, kétségbe nem gy

filozófus a nőkről bákat, t tét meg

reklámm büző hír szövege A Boul egy vad A népsz egész ne ki éneke is melye hol talál újabb di

ber, ki birja, a minőség mezaundóság e Ajánlató uton nyu ajánlata

x. kir. kurr alapján ségét. M tósága v galom d vállalata felszázad nem keve forint m az óriási lgy pl. az angol millió fo nál. New szigorú biztosítá s ez a vonatkoz 1890-iki lefolyása millióra

ezzel egy 567.163 bevétel tővé lesz porodása ember a Havenme

Univ. med.
dr. Tihanyi Sámuel
Massage és Svéd-gyógy-torna
intézete,
(fő-utca 2084. szám.)
Betegek felvételnek naponként dr. Tihanyi Sámuel rendelés óráiban. A felvett betegek gyógykezelése dr. Tihanyi S. működése és felügyelete mellett univ. med. dr. Benedek I. és Magvassy P. szaktanár által eszközöltetik.

Kunz József és Társa
Budapest, DEBRECZEN, N.-Várad
KISTEPLOM-BAZÁR.
FRANCZIA BATIST
előnyös bevásárlás folytán rendkívül olcsó
leszállított áron,
KIHÁZASITÁSI KELENGYE
teljes kiállításai,
vászon kész fehérnemű, divat, rövidáru
BUTOR SZÖVET, SZÖNYEG,
függöny, ágy és asztalterítő,
paplan és matrác raktár
dus választékban, jutányosan szabott
árak mellett.
LYNOLEUM. (parafa szőnyeg)
bizományi raktár
gyári áron.
Pike, triko, plüs
nyári paplanok
és mindenféle
FÜRDŐ CZIKKEK.

„The Mutual“
new-yorki életbiztosító társaság.
Tisztán kölcsönös égen alapul. Részvénye-
sei nincsenek Alapított 1843.
A világ legnagyobb és legelőnyösebb
életbiztosító társasága és a legnagyobb
biztonságot nyújtja. Összes biztosítéki
alap 1891 január 1-én: 367 millió forint-
nál több. — Felelőssége a társaság a
kötvénytulajdonosoknak 760 millió forint-
tot meghaladó összeget fizetett ki, mely-
ből mintegy 210 millió forint csupán
nyereményekre esik.
Mily szembetűnő előnyöket a biztosítás a
„The Mutual“-nál nyújt, a következő köt-
vénypélda eredménye mutatja, melyszerint
a nyeremények a biztosítás lejáratánál csak-
nem a biztosított összeget elérték.
27,528-ik kötvényszám (nem
történelmi) biztosított összeg 2,000.— dollár
Felhalmozott nyeremények 1,826.— dollár
1891. márciusban kifizet-
tetett 3,826.— dollár
Ebben összes díjazás
volt 1,549,76 dollár
Eszert tiszta nyereség 2,276,24 dollár
A „The Mutual“ kötvényei 2 év után
megtámadhatlanok és 3 év után nem vál-
hatnak érvénytelenekké. Hadi kockázat
feltehetően előnyös feltételek mellett (többnyire
ingyen) fogadtatik el. Járadék biztosítások
különösen jutányosak. Bővebb felvilágosi-
tásért vagy ügyünköségek elvállalásáért tes-
sék fordulni a Magyarországi vezérigazgató-
sághoz. Budapest, Bécsi utca 5.

Kardos Lászlónál
czepléd-utca.
Kaphatók legnagyobb választékban
teher és színes nyári
Piké, Triko és Plüch
paplanok,
fürdő köpenyek, ruhák,
dörzstörülközők,
nyári mosó
női ruhaszövetek.

Kereskedelmi tanintézet
Nagyváradon.
A budapesti kereskedelmi akadémiával
azonos berendezésű, egyenrangú és jogu keres-
kedelmi szakiskola.
All 3 évfolyamból. **Végzett tanulók**
a tanintézet igazgatósága által elsőrangú
áruüzletekben, pénzbiztosítási, forgalmi ipar-
vállalatoknál azonnal elhelyeztetnek, s mint
könyvelők, levelezők stb.
alkalmazást nyernek.
Az 1889. évi védtörvény alapján
egyéves önkéntességi
jogosultsággal bírnak.
Kiváló tanterv, kitűnő berendezés, állami
felügyelet biztosítékai a tanintézet sikeres
működésének.
Évi értesítéssel, prospektusokkal kívánatra
készséggel szolgál és megkeresésekre szívesen
válaszol.
Nagyvárad 1891. július hóban
Popper N. János
igazgató.

Férfi chifon ingek
gallér vagy anélkül 1.50 kr.
A hírneves SCHROLL-féle
cshifonból három minőségben
1.90, 2.20, 2.60.
Gallérok, kezek, zsebkendők
minden árhoz.
HARISNYÁK,
urak, nők, gyermekek részére.
Napernyők, esernyők
legelőnyösebb beszerzési forrása
Szabó Lajos fia
cégnél Debreczen, Rózsátér.

Egy jó menetelő
fűszer és vegyes áru
üzlet **DERECSKÉN** a piacon
eladó,
a helyi viszonyokhoz képest kevés tö-
kével megszerezhető.
Értekezni Debreczenben
GERÉBY FÜLÖP urnál.

Bőr tisztáltalanság
szepülő, bőrküteg, májfolt, rücsök stb. ellen.
leghatásosabb gyógyszer:
Bergmann nyirfa-balzsamszappana
egyedül **Bergmann és tsa** által Drezdában
25 és 45 kr-ért kapható **Dr. Rothschnek**
V. Emil gyógyszerárában.

Jéghidegviz a „Margit fürdőben“
Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni,
hogy fürdőintézetemet a legújabb vívmányu **hidegviz szivattyu-
val** szereltem fel és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy
ZUHANY TERMEMET
Jéghidegségű zubanyokkal és a hidegviz Bazint is jéghideg-
vizzel láthatom el.
Gőzfürdő jegy a pénztárnál 60 kr.
Helyi vonaton váltva, jövet-menetjeggyel 65 kr.
Zuhany-jegy a pénztárnál 30 kr.
Helyi vonaton váltva jövet-menet jeggyel 44 kr.
A nagyérdemű közönség tömeges látogatását kéri
tisztellettal
a tulajdonos.

Orvosi bizonylatok
„MARGIT“
gyógyforrásról
„MAGYAR SELTERS“
Előnyös tulajdonsága valamennyi szikleges vizek között. — vegyi alkotásának szerencsés ösz-
szegése és a szén-dioxid mennyisége, de gazdag, félig kötött szén-sav tartalma.
Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak
és gyomorpanaszainak hurutos bántalmáinál. A Seltersi-
Vichy stb. vizektől különböző csekélyebb szén-
sav tartalmú fogva az érzékeltettségét, vagy
a hol a vérkeringési szervek izgatását kell tartani, a széna-
sav-dúsabb vizek fölött előnyvel bír.
Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház
igazgatója: Kiválóan jó hatásának
bizonyított a légző-, emésztő- és vizeleteregek hurutos bántal-
mainál olyannyira, hogy jelenleg rokonaimat más ásványvíz
kórházunkban alig rendeltek. — csekély szén-sav tartal-
mú fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyek-
ben a seltersi-, giesshübi-, gleichenbergi vizeknek használata
határozottan káros volna.
Dr. Navratil Imre egyetemi tanár: Torok-, gége-, légző-
és hörbetegségekben igen jó, kiváló ha-
tást pedig akkor gyakorolt, ha az emleltet szervek bántalmával
rokon természetű gyomorjáv volt jelen.
Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomor-
visszofogás idült hurutját szintgy osztja.
Ez időszert Europa legelső s leglátogatottabb **tüdőbe-
tegek klimatikus gyógyintézte:**
GÖRBERSDORF
„Margit“-forrás gyógyhatásáról: — Sokoldalú legkedvezőbb
eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Mar-
git“-forrás gyógyviz“ alkalmazása által a **légutak idült hu-
rutos bántalmáinál** tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyha-
tásában teljesen azonos a seltersi-, giesshübi- és Vichy-vizekkel.
Dr. Kéthly Lároly egyet. tanár: Légző-, emésztő-szervek
hurutos bántalmáinál jó eredménnyel
alkalmaztam, seltersi-, gleichenbergi-, Giesshübi vizek fölött
kiseb szén-sav tartalmú fogva előnyvel bír.
Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos: Légző-,
bántalmáinál bátran versenyez a külföldi szikleges ásványví-
zekkel.
Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek
idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyha-
tásában teljesen azonos a seltersi-, giesshübi- és Vichy-vizekkel.
Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos: Összetétele és kellemes ízűel fog-
va ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotánál.
„Margit“-forrás gyógyviz“ alkalmazása által a **légutak idült hu-
rutos bántalmáinál** tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyha-
tásában teljesen azonos a seltersi-, giesshübi- és Vichy-vizekkel.
Görbersdorf, 1879. március 18-án.
Dr. Kömper Tóder.
„MARGIT“ borral használva a **legegészségesebb ital!**
Kizárólagos **Édeskuty L.**
főraktár
Ugyisntén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében
mindenféle diszes és egyszerű
K Ö N Y V K Ö T Ö I
m u n k á k
gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészítettnek.

Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában 1891. Széchenyi-utca, SIMON-ház.